

Національний університет «Острозька академія»
Навчально-науковий інститут лінгвістики
Кафедра англійської філології

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему:

**Мовне забезпечення передвиборчої кампанії (на прикладі лідерів США та
Великобританії)**

Виконала: студентка 2 курсу, групи МА-2

спеціальності: 035 Філологія

спеціалізації: 035.10 Германські мови та література

ООП «Language Mediation and TESOL»

Ляховецька Павла Валеріївна

Керівник: кандидат філологічних наук,

доцент Коцюк Л.М.

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Роботу розглянуто і допущено до захисту

на засіданні кафедри англійської філології

протокол № ___ від “ ___ ” _____ 2023 р.

Зав. кафедри _____ Анатолій ХУДОЛІЙ

Острог – 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ПРИЙОМИ, ЯК ЕЛЕМЕНТИ МАНІПУЛЯЦІЇ У ПЕРЕДВИБОРЧИХ ПРОМОВАХ ПОЛІТИЧНИХ ЛІДЕРІВ.....	9
1.1. Англомовний політичний дискурс: огляд досліджень.....	9
1.1.1. Поняття політичний дискурс та його будова (характеристика)	9
1.1.2. Американська та британська культури політичних промов.....	14
1.2. Прийом політичної метафори та її особливості.....	15
1.2.1. Визначення поняття «політична метафора» та її функцій.....	15
1.2.2. Роль політичної метафори у передвиборчих дискурсах політиків.....	18
1.3. Зв'язок між маніпуляцією та риторичними прийомами у передвиборчих промовах політичних лідерів	19
1.3.1. Визначення поняття «політична маніпуляція» з боку риторики (риторичних прийомів)	19
1.3.2. Політична маніпуляція як особливий елемент структури передвиборчої промови кандидатів у президенти.....	21
Висновки до розділу 1	23
РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯЛЬНИЙ КОНТЕНТ-АНАЛІЗ ПЕРЕДВИБОРЧИХ ПРОМОВ ЛІДЕРІВ ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ У США ТА ПАРЛАМЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ 2024 Р.	24
2.1. Методологія проведення контент-аналізу.....	24
2.1.1. Актуальність та мета контент-аналізу в дослідженнях політичного дискурсу.....	24
2.1.2. Критерії для лінгвістичного аналізу політичних промов для аналізу.....	29
2.2. Британська традиція політичних промов	33
2.2.1. Дослідження та характеристика політичної промови Ріші Сунак: аналіз мови, риторики та ключових тем.....	33
2.3. Американська традиція політичних промов.....	56
2.3.1. Дослідження та характеристика політичної промови Дональда Трампа: риторичний стиль, ключові теми та використання мови.....	56
2.4. Порівняння політичних промов Ріші Сунак та Дональда Трампа.....	68
2.4.1 Порівняльний аналіз мовного стилю та тону обох лідерів.....	68
2.4.2. Вплив мови на суспільне сприйняття та підтримку виборців.....	72

Висновки до розділу 2	72
ВИСНОВКИ	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75
ДОДАТКИ.....	90

ВСТУП

Дослідження мовних засобів у президентських кампаніях з порівняльним акцентом на Великій Британії та США висвітлює важливий аспект політичної комунікації, що має значні наслідки для демократії, управління та поведінки виборців. У демократичних системах лідери повинні вміти переконувати різноманітні аудиторії, об'єднувати розділені суспільства та формулювати національні бачення — все це, насамперед, завдяки силі мови. Тому вивчення їх риторичних інструментів і стратегій є надзвичайно важливим для сучасної політичної науки та соціолінгвістики.

Актуальність теми полягає у контексті політичної глобалізації та порівнянні двох історично та культурно значущих демократій, таких як Велика Британія та США, що надає унікальну перспективу на те, як мова адаптується до політичних систем, соціальних норм і технологічних досягнень. Британський політичний дискурс зазвичай відзначається формальністю, логічною аргументацією та повагою до інститутів, що відображає його парламентську традицію. Натомість американські президентські кампанії часто акцентують емоційний вплив, популістську риторіку та інші особливості.

Ця кваліфікаційна робота присвячена дослідженню характеру виборчої риторики, охоплення нею аудиторії та потенціал для маніпуляцій, який використовують кандидати. Аналізуючи таких лідерів, як Ріші Сунак і Дональд Трамп — дві постаті, риторика яких відображає їхні відповідні культурні та політичні контексти — це дослідження вивчає, як мова впливає на сприйняття громадськості та підтримку виборців у швидко змінюваному комунікаційному середовищі.

Ступінь наукової розробки теми. Перетин лінгвістики та політичної комунікації був широко досліджений в академічній літературі, з основоположними внесками таких теоретиків, як Джордж Лакофф, Норман Фейркло і Дебора Кемерон. Дослідження зосереджені на переконливій силі метафори, конструюванні ідеологічних наративів та ролі дискурсу у формуванні динаміки влади. Проте, хоча існує значна кількість досліджень політичної мови в окремих країнах, порівняльні дослідження між такими націями, як США та Велика Британія, залишаються обмеженими.

Також в роботі використано необхідну базу літературних джерел при здійсненні контент-аналізу мовного забезпечення передвиборчої кампанії у обох країнах. Робота Северін В. В.[33] «Лінгвостилістичні особливості політичних промов лідерів США та Великобританії» допомагає висвітлити та узагальнити характерні риси досліджуваних промов, які притаманні обраним країнам.

При дослідженні питання впливу та переконань аудиторії допомогла робота Гнезділової Я. В. [26], де добре показано роль просодичних засобів актуалізації політичного дискурсу, що мають за мету вплинути та переконати аудиторію у певних поглядах промовця.

Дане дослідження сприяє науковому розвитку цієї галузі, заповнюючи існуючі прогалини. Воно пропонує міжкультурну перспективу, яка аналізує не лише мовні особливості політичних кампаній, а й культурні та системні фактори, що впливають на риторичні вибори. Порівнюючи риторику двох видатних лідерів, дослідження поглиблює наше розуміння універсальних та контекстуальних елементів політичної комунікації.

Метою роботи є аналіз та порівняльне дослідження риторичних стратегій, які використовують політичні лідери під час президентських або еквівалентних кампаній у Великій Британії та США. Дослідження має на меті виявити мовні особливості, що знаходять відгук у виборців, дослідити, як культурні та політичні контексти формують риторичні стилі, а також оцінити роль мови у створенні політичної легітимності та мобілізації суспільної підтримки.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

1. Дослідити поняття політичного дискурсу та його будови.
2. Виділити прийоми політичної метафори.
3. Визначити прийоми маніпуляції, які застосовуються у політичних виступах.
4. Дослідити британську та американську культуру політичних промов.
5. Виділити мовну поведінку кандидатів Д. Трампа та Р. Сунак.

Об'єктом дослідження є політична мова, що використовується під час президентських кампаній або аналогічних політичних подій у Великій Британії та США.

Предметом дослідження є риторичні засоби, мовні стратегії та культурні впливи, які формують стилі спілкування лідерів, таких як Ріші Сунак і Дональд

Трампа, а також їхній вплив на поведінку виборців.

Матеріалом дослідження є політичні відеоролики обраних кандидатів з їх політичними промовами, а саме промова перемоги Дональда Трампа на президентських виборах США 2024 року та відео промови Ріші Сунак про його відставку під час виборчої кампанії парламентських виборів Великої Британії 2024 року.

У роботі комплексно застосовуватимуться різні за характером **методи** й прийоми лінгвістичного аналізу. Ця дипломна робота заснована на комбінації дослідницьких підходів, які допомагають розглянути політичні промови з різних ракурсів.

Теоретична частина базується на дослідженні явища політичного дискурсу, прийомів політичної метафори для подальшого аналізу текстів політичних виступів з використанням лінгвістичних інструментів. Це дозволяє систематично розглядати мовні засоби, якими користуються політики, та їхні впливи.

Далі, застосовується контент-аналіз для визначення ключових тем, термінів та ідей у політичних промовах, а також для розуміння їхнього впливу на аудиторію. Цей підхід допомагає виявити патерни та тенденції у мовленні обраних політиків: Дональда Трампа та Ріші Сунак.

Потім проводиться компаративний аналіз, в ході якого порівнюються мовні стратегії та прийоми, використовувані різними політиками. Це допомагає виявити спільні та відмінні риси у їхньому мовленні.

На завершення, увага приділяється культурному та історичному контексту, щоб краще зрозуміти вплив політичного середовища на формування мовленнєвих стратегій. Врахування цих аспектів допомагає глибше проникнути в сутність політичного дискурсу.

Теоретична значимість роботи виявляється у розвитку лінгвістики та політичної лінгвістики, оскільки вона вносить вагомий внесок у розуміння мовних засобів та риторичних стратегій, що використовуються в політичній комунікації.

Крім того, дослідження сприяє розширенню знань у суспільних науках, допомагаючи у кращому розумінні того, як політичні лідери використовують мовленнєві стратегії для маніпуляції суспільними настроями та формування

громадської думки.

Практична значимість роботи полягає у виявленні кількох аспектів, що можуть бути важливими для практичної діяльності та розвитку суспільства. По-перше, у сфері політичної комунікації результати дослідження будуть корисними для політичних діячів у розумінні та використанні мовленнєвих стратегій для досягнення політичних цілей та ефективної взаємодії з громадськістю. Подальшим аспектом є важливість дослідження для комунікаційних стратегів і фахівців з PR, яким надається можливість здобути розуміння щодо створення ефективних комунікаційних кампаній для підтримки політичних лідерів та партій. У контексті медіааналітики, результати дослідження можуть бути корисними для журналістів та медіаекспертів для об'єктивного аналізу політичних виступів та їх впливу на суспільство.

Наукова новизна роботи полягає у порівняльному аналізі політичної риторики лідерів двох різних політичних систем. Дослідження виявляє спільні риторичні прийоми, такі як звернення до емоцій і національної ідентичності, а також відмінності, зумовлені культурними та системними факторами. Інтеграція лінгвістичного аналізу з культурологічними та політичними дослідженнями дозволяє глибше зрозуміти, як мова формує політичну реальність, що робить роботу вагомим внеском у науку та практичну сферу політичної комунікації.

Структура роботи – кваліфікаційна робота складається з теоретичного та практичного розділів, які включають в себе 7 підрозділів.

Загальний обсяг роботи 68 сторінок, з них основного тексту – 63.

РОЗДІЛ 1

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ПРИЙОМИ, ЯК ЕЛЕМЕНТИ МАНІПУЛЯЦІЇ У ПЕРЕДВИБОРЧИХ ПРОМОВАХ ПОЛІТИЧНИХ ЛІДЕРІВ

1.1. Англомовний політичний дискурс: огляд досліджень

1.1.1. Поняття «політичний дискурс» та його будова (характеристика).

Політичний дискурс є складним і багатограним явищем, яке відіграє важливу роль у формуванні громадської думки та суспільних процесів. Вивчення політичного дискурсу дозволяє глибше зрозуміти, як політичні лідери використовують мову для впливу на суспільство, мобілізації підтримки та легітимації своїх рішень. У цьому контексті важливим є аналіз основ теорії політичного дискурсу, закладених провідними дослідниками у цій галузі.

У першому розділі цієї дипломної роботи розглядаються основи теорії політичного дискурсу, зосереджуючись на ключових внесках таких відомих науковців, як Акінчиць Н.Г., Тюн ван Дейк (Teun A. van Dijk), Пол Чілтон (Paul Chilton), Джонатан Чартеріс-Блек (Jonathan Charteris-Black)[4], Джордж Лакофф (George Lakoff) та Девід Н. Річенто (David N. Ricento). Кожен з цих дослідників запропонував унікальні підходи та методології для аналізу політичного дискурсу, що дозволяють глибше зрозуміти, як мова функціонує у політичному контексті.

Зокрема, Зернецька О.В. здійснила важливий внесок у вивчення політичного дискурсу, аналізуючи його структуру та функції у сучасному суспільстві[30]. Тюн ван Дейк [23] відомий своїми дослідженнями дискурс-аналізу та критичної лінгвістики, які дозволяють розкрити приховані ідеології та владні стосунки у політичних текстах. Пол Чілтон розглядає політичний дискурс через призму когнітивної лінгвістики, акцентуючи увагу на тому, як мова формує політичну реальність. Джонатан Чартеріс-Блек досліджує роль метафор у політичній риторичі, підкреслюючи, як політики використовують метафоричні вислови для впливу на аудиторію. Джордж Лакофф, один з рядових дослідників когнітивної лінгвістики, аналізує, як політичні концепти структуруються через метафори та моральні рамки. Девід Н. Річенто [20] розглядає політичний дискурс у контексті мовної політики та ідеології, наголошуючи на важливості

мови у формуванні національної ідентичності та соціальних відносин.

Отже, у першому розділі роботи буде детально розглянуто теоретичні основи політичного дискурсу, запропоновані цими видатними дослідниками, з метою зрозуміти, як їхні підходи можуть бути застосовані для аналізу сучасного політичного мовлення.

Жоден політичний режим не може існувати без комунікації. Мова необхідна для того, щоб переконувати, надавати інформацію, віддавати накази тощо. Особливість політики, на відміну від інших сфер людської діяльності, полягає в її дискурсивному характері: більшість політичних дій мають вербальну природу, тому не дивно, що багато вчених розглядають політичну діяльність як мовлення. Наприклад, нідерландський лінгвіст Тюн ван Дейк підкреслює, що політичний дискурс нерозривно пов'язаний із владними відносинами. Він стверджує, що дискурс є не просто відображенням політичної влади, а засобом, за допомогою якого влада реалізується та відтворюється. Політичний дискурс формує динаміка влади в суспільстві. Ван Дейк використовує критичний аналіз дискурсу (далі КАД), як методологічний підхід до вивчення політичного дискурсу. КАД зосереджується на тому, як структури дискурсу встановлюють, підтверджують, узаконюють, відтворюють або кидають виклик відносинам влади та домінування в суспільстві.

Тюн ван Дейк у своєму критичному аналізі політичного дискурсу окреслює кілька структур і особливостей, які його характеризують: наприклад, дослідник стверджує, що політичний дискурс часто обертається навколо центральних тем і тем, які відображають політичний порядок денний. Ці теми вибрано стратегічно, щоб сформулювати проблеми таким чином, щоб підтримувати певні відносини влади [23, с. 85-88]. Наступною структурою автор виділяє наративи та оповідання: політичний дискурс часто використовує наративи та оповідання, щоб створити послідовний і переконливий опис подій, політики та ідеологій.

Не менш важливою складовою політичного дискурсу за словами Тюн ван Дейк є аргументація. За нею мається на увазі використання логічних та емоційних аргументів для виправдання політичних дій і політики, що є ключовою особливістю. Ван Дейк досліджує, як будуються аргументи, щоб переконати та вплинути на громадську думку [23, с. 94-98].

Оскільки КАД не є окремим напрямом дослідження, воно не має єдиної теоретичної основи. Існує багато типів КАД, і вони можуть бути теоретично та аналітично досить різноманітними. Критичний аналіз розмови дуже відрізняється від аналізу повідомлень у пресі чи уроків та викладання в школі. Проте, враховуючи загальну перспективу та загальні цілі КАД, також можливо знайти загальні концептуальні та теоретичні основи, які тісно пов'язані. Як було запропоновано, більшість типів КАД ставитимуть запитання про те, як конкретні дискурсивні структури розгортаються у відтворенні соціального домінування, незалежно від того, чи є вони частиною розмови, новинного звіту чи інших жанрів і контекстів [37]. Таким чином, типовий словник багатьох вчених у питанні КАД міститиме такі поняття, як «влада», «домінування», «гегемонія», «ідеологія», «клас», «стать», «раса», «дискримінація», «інтереси», «відтворення», «інститути», «соціальна структура» та «соціальний порядок», окрім більш звичних дискурсивних аналітичних понять.

За основу будови КАД можна взяти узагальнені основні положення від вчених Феркло і Вудак, які виглядають наступним чином [10]:

1. КАД вирішує соціальні проблеми
2. Відносини влади є дискурсивні
3. Дискурс конституює суспільство і культуру
4. Дискурс виконує ідеологічну роботу
5. Дискурс — історичний
6. Зв'язок між текстом і суспільством є опосередкованим
7. Дискурс-аналіз є інтерпретативним і пояснювальним
8. Дискурс є формою соціальної дії.

Повертаючись до дослідження Тюн ван Дейка можна зазначити, що політичний дискурс використовує різні риторичні прийоми, такі як метафори, гіпербола та повторення, щоб підвищити переконливість та емоційну привабливість.

Окремою структурою КАД є така складова як дискурсивні стратегії. Ван Дейк визначає кілька стратегій, які використовуються в політичному дискурсі для застосування влади, серед яких є маніпуляція: спрямування переконань і дій аудиторії в напрямку, який приносить користь оратору, часто за допомогою витончених і прихованих засобів.

Наступна інтерпретація концепції та структури політичного дискурсу представлена Полом Чілтоном у його праці «Аналіз політичного дискурсу: теорія та практика», яка передбачає комплексне дослідження того, як мова використовується в політичному контексті для формування, впливу та передачі політичних ідей і дій. Чілтон розглядає політичний дискурс як форму стратегічної комунікації, яка орієнтована на ціль і залежить від контексту. Політики використовують мову стратегічно для досягнення конкретних цілей, таких як переконання виборців, узаконення політики та збереження влади.

Автор також досліджує зв'язок між дискурсом та ідеологією, зазначаючи, що політичний дискурс часто служить для поширення та зміцнення ідеологічних позицій. Він аналізує, як мова використовується для створення та передачі ідеологічних повідомлень, і як ці повідомлення впливають на сприйняття громадськості та політичні дії.

Чілтон визначає кілька ключових особливостей і структур, які характеризують політичний дискурс. Першою ключовою особливістю є метафора: він підкреслює роль метафор у політичній мові, зазначаючи, що метафори допомагають концептуалізувати складні політичні питання в більш зручних термінах [6, с. 49-52].

Наступною структурою являються фрейми. Фрейми використовуються для визначення контексту та значення політичних питань. Чілтон стверджує, що фреймінг дуже допомагає формувати суспільну інтерпретацію та думку.

Сюди ж доєднуються дослідник Джордж Лакофф, який стверджує, що фреймінг є ключовим поняттям в аналізі політичного дискурсу та що спосіб формування питань може суттєво впливати на громадську думку та результати політики. Ефективний фреймінг узгоджує політичні повідомлення з моральними цінностями та когнітивними рамками аудиторії [16, с. 43-45].

Продовжуючи аналіз дослідження Чілтона можна зазначити, що політичний дискурс часто включає наративи, які забезпечують послідовний і переконливий опис подій і політики. Вступним важливим елементом політичного дискурсу є аргументація, точніше їх структура. Структура аргументів у політичному дискурсі має вирішальне значення для переконання аудиторії, наприклад, логічні та емоційні заклики, які слугують для підтримки політичних позицій.

З аргументацією можна також пов'язати риторичні прийоми, як повторення, паралелізм і антитеза, що посилюють переконливість і вплив політичної мови [16, с. 68-71]. Схожу інтерпретацію має Джонатан Чартеріс-Блек у його праці «Політики та риторика: переконлива сила метафори» [5], де він стверджує, що метафори є фундаментальними для політичного дискурсу. Вони є не просто декоративною мовою, а важливими інструментами, які формують те, як люди розуміють політичні питання та беруть участь у них. Метафори спрощують складні політичні ідеї, роблячи їх більш пов'язаними та зрозумілими для широкого загалу [33, с. 80]. Чартеріс-Блек поєднує когнітивну лінгвістику та риторичний аналіз, щоб дослідити, як метафори функціонують у політичному дискурсі. Він підкреслює, що метафори формують політичну думку, структуруючи абстрактні поняття в більш конкретних термінах. Політики використовують метафори для створення ментальних моделей, які керують тим, як люди сприймають політичні реалії та реагують на них.

У той же час Джорж Лакофф стверджує, що політичний дискурс структурований основними метафоричними рамками, які відображають різні моральні світогляди. Ці рамки формують те, як ліберали та консерватори сприймають і обговорюють політичні питання. За Лакоффом, первинні метафоричні фрейми базуються на сімейних моделях. Наприклад, модель суворого батька, яка пов'язана з консервативною ідеологією, ця модель підкреслює авторитет, дисципліну та самовпевненість або модель батьків-вихователів, яка пов'язана з ліберальною ідеологією, ця модель наголошує на співчутті, піклуванні та соціальній відповідальності [5, с. 3-6].

Варто зазначити ще одне визначення політичного дискурсу, яке досліджує Девід Н. Річенто — це мовна політика. За його словами мовна політика глибоко переплетена з динамікою влади та ідеологічними планами. Він стверджує, що мовна політика – це не нейтральні чи суто адміністративні рішення, а натомість політичні дії, які відображають і зміцнюють існуючі соціальні ієрархії та структури влади. Автор робить висновок, що мовна політика служить інструментом, за допомогою якого політичні суб'єкти — національні держави, регіональні уряди чи міжнародні організації — прагнуть просувати певні мови та діалекти, водночас маргіналізувати інші. Це просування та маргіналізація керуються ідеологічними мотиваціями, які узгоджуються з ширшими

політичними, економічними та культурними цілями [20, с. 13].

1.1.2. Американська та британська культури політичних промов.

Політичні промови в Сполучених Штатах і Великій Британії відображають різні культурні, історичні та суспільні контексти цих двох націй. При аналізі риторики та структури виступів у цих країнах виявляють суттєві відмінності, які впливають на те, як політичні повідомлення передаються та сприймаються громадськістю.

У Сполучених Штатах політичні промови часто характеризуються своїм емоційним і прямим стилем, спрямованим на те, щоб викликати сильні емоційні відгуки аудиторії. Цей підхід узгоджується з ширшим американським культурним наголосом на індивідуалізмі та особистісному самовираженні [28, с. 36]. Як зазначає Норман Ферклаф у своїй основоположній праці «Мова та влада» [9], американський політичний дискурс часто використовує емоційні заклики та патріотичні мотиви, щоб перегукуватися з цінностями та переконаннями аудиторії. Це очевидно в таких промовах, як «Я маю мрію» Мартіна Лютера Кінга та «Так, ми можемо» Барака Обами, де особисті наративи та потужні образи використовуються для надихання та мобілізації підтримки.

Джонатан Чартеріс-Блек у своєму аналізі метафоричної мови в політичній риторичі зазначає, що американські політики часто використовують метафори, щоб створити переконливі бачення майбутнього. Наприклад, метафори «мости» та «шляхи» зазвичай використовуються для символізації прогресу та шляху до національних цілей. Цей наративний підхід відображає важливість індивідуальної харизми та особистого брендингу в американській політичній системі, де кандидати часто розглядаються як втілення своїх політичних ідеалів.

Навпаки, британські політичні промови, як правило, більш обережні та офіційні, відображаючи культуру Великої Британії, яка є більш стриманою та пов'язаною з їх традиціями. Рут Водак у «Дискурсі політики в дії» [26, с. 46] підкреслює, що британські політики часто беруть участь у логічній аргументації та детальних політичних дискусіях, а не покладаються на емоційні заклики. Цей аналітичний стиль є ознакою британського наголосу на раціональності та безперервності політичних процесів, де промови використовуються для передачі практичності та здійсненності запропонованої політики.

У книзі Пола Чілтона «Аналіз політичного дискурсу» додатково підкреслюється британська увага до колективної відповідальності та соціального добробуту в політичній риторичі. Британські політики часто підкреслюють важливість національної єдності та спільної відповідальності, що контрастує з акцентом Америки на індивідуальних досягненнях. Це відображає історичний і культурний контекст Великої Британії, де держава традиційно відігравала більш центральну роль у забезпеченні соціальної стабільності та добробуту.

Відмінності між американськими та британськими політичними промовама не лише стилістичні; вони глибоко вкорінені в різних політичних культурах та історіях цих націй. Як стверджує Андреас Музолф [18], ці риторичні стратегії формуються основними ідеологіями та цінностями кожного суспільства. У США наголос на емоціях і особистих зв'язках служить для мобілізації та об'єднання різноманітного електорату, тоді як у Великій Британії діє акцент на раціональному дискурсі та колективній відповідальності, який спрямований на підтримку стабільності та безперервності в рамках більш однорідної політичної структури.

Ці протилежні підходи до політичної комунікації висвітлюють різні способи взаємодії політичних лідерів зі своїми виборцями та орієнтуються в складнощах управління у відповідних країнах. Розуміння цих відмінностей дає цінне розуміння ширшої політичної культури Сполучених Штатів і Сполученого Королівства.

1.2. Прийом політичної метафори та її особливості

1.2.1. Визначення поняття «політична метафора» та її функцій. Політична метафора є одним із центральних елементів сучасного політичного дискурсу та є особливим типом метафори, який використовується для опису та пояснення політичних явищ. Вона полягає у перенесенні значення з однієї концептуальної області на іншу, створюючи асоціації, що полегшують сприйняття складних політичних понять.

Одними з центральних дослідників даної дипломної роботи є Джорж Лакофф і Джонатан Чартеріс-Блек, які також є одними з найвизначніших

дослідників у галузі політичної метафори. Лакофф у своїй роботі "Моральна політика: Як ліберали та консерватори мислять" (2002) [16], досліджує, як метафори структурують політичне мислення та впливають на політичні рішення. Він підкреслює, що політичні метафори є невід'ємною частиною когнітивних процесів, що формують наші політичні погляди. За словами Джорджа Лакоффа політичні метафори структурують наше мислення про політику, впливаючи на те, як ми сприймаємо та реагуємо на політичні події та рішення.

Джонатан Чартеріс-Блек, у своїй праці "Політики та риторика: переконлива сила метафори" (2005), аналізує, як політики використовують метафори для маніпулювання громадською думкою та мобілізації підтримки. Він стверджує, що політичні метафори є одним з найефективніших інструментів риторики, оскільки вони дозволяють політикам створювати емоційні зв'язки з виборцями та впливати на їхні рішення. Також автор підкреслює важливість політичної метафори, вважаючи, що метафори не тільки прикрашають мову, але й формують політичну реальність, яку політики використовують для досягнення своїх цілей. Він стверджує, що політичні метафори є ключовим інструментом у переконанні та мобілізації електорату.

Мюррей Ельдман підкреслює, що політичні метафори є ключовими елементами у створенні «політичного спектаклю», де реальність конструюється через мову і символи [8]. Він стверджує, що політичні метафори допомагають владі контролювати та маніпулювати громадською думкою, зокрема через нав'язування певних образів і рамок сприйняття. Таким чином, метафори слугують інструментом для формування політичної реальності, яка часто не відповідає об'єктивним фактам.

Для виокремлення функцій політичної метафори було обрано дослідження британської лінгвістики Єлени Семіно, яка у своїй роботі *Metaphor in Discourse* (2008) [22] розглядає функції метафори у різних видах дискурсу, приділяючи особливу увагу політичній метафорі. Однією з ключових функцій цього поняття можна вважати структурування політичних концептів. Дослідниця підкреслює, що метафори структурують політичні концепти, переносячи значення з однієї концептуальної області на іншу. Вона стверджує, що політичні метафори допомагають зробити абстрактні політичні ідеї більш зрозумілими для широкої аудиторії, використовуючи добре відомі образи і асоціації. Наприклад, метафора

«боротьби» використовується для опису виборчого процесу, що надає йому значення конфлікту або змагання [22, с. 45-49]. Ця функція метафори показує, наскільки вона є ефективним інструментом впливу на колективну свідомість. Вона не лише допомагає зрозуміти події, але й формує емоційне ставлення до них, що може мати безпосередні політичні наслідки. Таким чином, метафора стає ключовим елементом у формуванні політичної культури та громадської думки, значно впливаючи на процеси демократичного управління.

Метафори також мають значний маніпулятивний потенціал. Це є їх наступною функцією. Семіно це пояснює тим, що вони здатні приховувати певні аспекти реальності та акцентувати увагу на інших. Вона вказує на те, що політики часто використовують метафори для переконання аудиторії у правильності своїх рішень, водночас замовчуючи негативні аспекти. Наприклад, метафора «війни з тероризмом» може виправдовувати надзвичайні заходи, які інакше були б неприйнятними [22, с. 67-70]. Вони здатні приховувати певні аспекти реальності, акцентуючи увагу на інших, що дозволяє політикам використовувати метафори для переконання аудиторії у правильності своїх рішень. Наприклад, метафора "війни з тероризмом" може виправдовувати надзвичайні заходи, які інакше могли б бути непопулярними або неприйнятними для суспільства.

Ця маніпулятивна функція метафори підкреслює її роль у політичній риториці, де вона використовується для досягнення конкретних політичних цілей. Політичні актори через метафору можуть контролювати те, як громадськість сприймає ту чи іншу ситуацію, що дає їм можливість скеровувати громадську думку у бажаному напрямку. Це робить метафору потужним інструментом не лише комунікації, але й політичної стратегії.

Крім своєї ролі у спрощенні та маніпуляції, політичні метафори також відображають та підсилюють культурні та ідеологічні переконання суспільства. Вони допомагають зберігати та відтворювати домінуючі культурні норми та ідеології, будучи інструментом для легітимації соціальних структур. Наприклад, метафора «патріархальної родини» від Єлени Семіно може використовуватися для виправдання ієрархічних соціальних порядків, закріплюючи ідею про те, що певні структури влади є природними та необхідними. Таким чином, політичні метафори не тільки допомагають пояснювати політичні явища, але й

підкріплюють існуючі суспільні структури, підтверджуючи та посилюючи ідеологічні переконання.

Такий підхід до структурування політичних концептів підкреслює здатність метафор не просто описувати політичні явища, але й впорядковувати їх таким чином, щоб створювати певні моделі мислення. Це формує цілісну систему сприйняття політики, де кожен елемент займає своє місце у зрозумілій картині, що легко сприймається громадськістю. Таким чином, метафора виступає своєрідним інструментом концептуалізації, який упорядковує хаотичні та абстрактні ідеї у зрозумілу, структуровану систему.

1.2.2. Роль політичної метафори у передвиборчих дискурсах політиків.

Політична метафора є одним із ключових елементів, що визначає структуру та ефективність передвиборчого дискурсу. Використання метафор у політичному дискурсі, особливо у передвиборчий період, є важливим інструментом впливу на електорат. У різних дослідженнях, що аналізують використання метафор у політичному контексті, виявляється, що метафори відіграють важливу роль у передвиборчих кампаніях, допомагаючи кандидатам на посади створювати певний імідж, акцентувати увагу на ключових темах та формувати бажані асоціації.

Наприклад, дослідниця Лін Кемерон демонструє, що метафори не лише прикрашають мову, але й активно формують суспільне сприйняття політиків, забезпечуючи їм можливість створювати бажані образи та досягати конкурентної переваги. У своїй роботі "Metaphor in Educational Discourse" («Метафора у освітньому дискурсі») [4] Кемерон досліджує, як метафори створюють певний образ у свідомості аудиторії. Вона зазначає, що метафора може бути використана для того, щоб підсилити або послабити сприйняття певної події чи особи. У політичних кампаніях це означає, що метафори можуть бути стратегічно використані для підкреслення сильних сторін кандидата або, навпаки, для дискредитації опонента. Наприклад, порівняння опонента з якимось негативним образом, таким як "паразит" або "тягар", може суттєво послабити його позиції в очах виборців.

Лін Кемерон підкреслює, що метафори є ключовими елементами у формуванні позитивного образу кандидата. Політичні лідери можуть

використовувати метафори для того, щоб викликати у виборців почуття довіри, надійності та впевненості. Наприклад, метафора "скелі", яка використовується для опису кандидата, може підкреслити його стабільність та непохитність у важкі часи.

Одночасно метафори можуть бути використані для створення негативного образу опонента. Cameron показує, як метафори можуть знижувати рівень підтримки опонента, використовуючи образи, що асоціюються з небезпекою, нестабільністю або некомпетентністю. Наприклад, метафора "потопаючого корабля" може бути використана для того, щоб показати опонента як такого, що втрачає контроль над ситуацією, і таким чином, відштовхнути виборців від підтримки його кандидатури.

Таким чином, виходячи з вищезгаданого, можна зробити наступні висновки, що метафори не лише формують нашу мову, але й значною мірою впливають на сприйняття політичних кандидатів, створюючи позитивні або негативні образи у свідомості виборців. Це підкреслює важливість ретельного аналізу метафор, що використовуються у передвиборчих кампаніях, оскільки вони можуть значно вплинути на результати виборів.

1.3. Зв'язок між маніпуляцією та риторичними прийомами у передвиборчих промовах політичних лідерів

1.3.1. Визначення поняття «політична маніпуляція» з боку риторики (риторичних прийомів). У період виборів риторика політичних лідерів стає важливим інструментом впливу на виборців. Одним із основних аспектів цієї риторики є застосування маніпулятивних прийомів, які допомагають політикам впливати на свідомість і підсвідомість громадян. Взаємозв'язок між маніпуляцією та риторичними техніками є складним і багатограним, і він є основою політичної комунікації. Риторика виступає не лише як засіб переконання, а й як інструмент маніпуляції, що дозволяє політикам формувати громадську думку, управляти емоціями виборців і спрямовувати їхні рішення в бажаному напрямку.

Політична маніпуляція з риторичної точки зору є свідомим впливом на аудиторію, що реалізується через риторичні прийоми, які мають на меті змінити

поведінку, переконання або цінності виборців без їхньої явної згоди. Така маніпуляція часто носить прихований характер і є частиною більш широкого процесу політичної комунікації.

Арістотель стверджував, що риторика є мистецтвом переконання, яке використовує різноманітні прийоми для досягнення конкретних цілей. Він підкреслював, що риторика має на меті не лише інформувати, але й переконувати, застосовуючи логос (логічні аргументи), етос (моральний авторитет оратора) та пафос (емоційний вплив на слухачів) [1]. Проте сучасні дослідники політичного дискурсу зазначають, що риторичні прийоми можуть також використовуватися для маніпуляції виборцями, змушуючи їх ухвалювати рішення, які не завжди відповідають їхнім інтересам.

Взаємозв'язок між маніпуляцією та риторичними прийомами є ключовим аспектом політичного дискурсу, особливо під час виборчих кампаній, де кожне слово має на меті вплинути на свідомість і підсвідомість виборців. Політики застосовують різноманітні риторичні прийоми, щоб направити виборчі рішення у бажаному напрямку, часто непомітно змушуючи людей сприймати певні ідеї як природні або необхідні [3, с. 97]. Одним із найефективніших інструментів маніпуляції є апеляція до емоцій, що активно досліджується в сучасній риторичній.

Звернення до емоцій, або пафос, є одним із найпотужніших риторичних інструментів, що дозволяє політичним лідерам безпосередньо впливати на виборців, викликаючи в них співчуття, страх або надію. Як зазначає Джонатан Чартеріс-Блек у своїх дослідженнях, метафори, які викликають емоційний відгук, є ключовим елементом формування привабливого іміджу політика та його політичної програми. Емоції сприяють встановленню зв'язку між політиком і виборцем, що особливо важливо під час виборів. Наприклад, розповіді про особисті трагедії або обіцянки кращого майбутнього створюють у виборців відчуття близькості та довіри до кандидата, маніпулюючи їхнім сприйняттям політичних реалій.

Другим ключовим аспектом риторики є етос, що стосується формування іміджу оратора. Для здобуття довіри виборців політики активно займаються створенням позитивного образу, застосовуючи риторичні прийоми, які підкреслюють їхню компетентність, чесність та турботу про суспільне благо.

Дослідження в галузі етосу показують, що виборці схильні довіряти тим, хто виглядає надійним, доброзичливим і компетентним. Формування такого іміджу стає надзвичайно важливим у період виборів, оскільки саме він визначає, чи буде політик сприйматися як гідний лідер, якому можна довірити управління країною. Такий підхід до риторики дозволяє політикам впливати на громадську думку, оскільки виборці підсвідомо надають перевагу кандидатам з позитивним іміджем.

Створення протилежностей між «своїми» та «чужими» є потужним риторичним прийомом. Цей прийом дозволяє політикам виставляти своїх опонентів у поганий вигляд, щоб зміцнити власні позиції. На думку дослідника Ральфа Фасольда, поляризація є ефективним способом мобілізації підтримки, оскільки створює чітке розуміння того, хто правильний кандидат, а хто ні. Використання такої риторики може викликати у виборців думку про те, що обрання іншого кандидата може призвести до катастрофічних наслідків для суспільства [11].

Таким чином, використання таких риторичних прийомів, як звернення до емоцій і створення позитивного іміджу, стає важливим інструментом політичного маніпулювання. Політики можуть не тільки привернути увагу виборців, але й спрямувати їхні рішення в потрібне русло, забезпечуючи таким чином досягнення своїх політичних цілей. Успіх чи невдача кандидатів на виборах можна визначити шляхом маніпулювання через риторику. Під впливом вміло використаних риторичних прийомів виборці можуть приймати рішення, які здаються власними, хоча насправді ці рішення були нав'язані ззовні через продумане використання політиками маніпуляційних прийомів.

1.3.2. Політична маніпуляція як особливий елемент структури передвиборчої промови кандидатів у президенти. Політичні маніпуляції відіграють вирішальну роль у структурі передвиборчих промов кандидатів у президенти. Вже раніше згадана робота Джорджа Лакоффа, стосовно фреймінгу, підкреслює, як політичні діячі маніпулюють громадською думкою, формуючи свої повідомлення таким чином, щоб вони відповідали вже існуючим у виборців ментальним рамкам.

За словами Лакоффа, фрейми — це ментальні структури, які визначають,

як ми сприймаємо світ. Політики використовують ці фрейми, щоб представити свої позиції у вигідному світлі, часто маніпулюючи розумінням виборців через вибіркоче підкреслення та приховування незручних фактів [16, с. 4].

Концепція фреймінгу Лакоффа особливо актуальна для аналізу того, як кандидати в президенти формують свої промови, щоб вони резонували з цінностями та переконаннями їхньої цільової аудиторії. Наприклад, один кандидат може подати податкову політику як питання справедливості, апелюючи до глибоко вкоріненого морального фрейму, тоді як інший може представити ту ж політику як економічне навантаження, таким чином маніпулюючи реакцією громадськості, щоб вона відповідала їхнім політичним цілям.

Якщо зачіпати роль емоційної привабливості в політичній риторичі, то дослідження Джонатана Чартеріс-Блека підкреслює, як саме метафори використовуються, щоб викликати емоційну реакцію аудиторії. Чартеріс-Блек стверджує, що метафори є не просто декоративними елементами мови, а центральними для переконливої сили політичної риторики. Вони допомагають спростити складні проблеми та викликають емоції, які можуть маніпулювати сприйняттям і рішеннями аудиторії.

У передвиборчих промовах кандидати часто використовують емоційно насичені метафори, щоб створити відчуття терміновості, страху чи надії. Наприклад, опис політичного опонента як «загрози» або «небезпеки» для країни може викликати реакцію, засновану на страху, що змусить виборців підтримати кандидата, який позиціонує себе як захисника. Ця емоційна маніпуляція є ключем до отримання голосів і впливу на виборців, які не визначилися.

Якщо зачіпати детальніше тему метафор, то за словами Худолія А. О. метафора притаманна людському мисленню та мові. Як спосіб мислення, вона до певної міри визначає наше сприйняття світу. В основі метафоризації лежить розмитість понять, якими оперує людина, відображаючи у своїй свідомості постійно-мінливу багатогранну діяльність. У більшості мовних явищ і понять відбито співвідношення та взаємодію певних категорій, концептуальних структур, які визначають ту картину світу, яка представлена в природній мові [38; с. 218].

Робота Ральфа В. Фасолда про лінгвістичні стратегії в політичній комунікації підкреслює використання поляризації як маніпулятивної тактики.

Створюючи чітку дихотомію між «нами» (кандидатом і його прихильниками) і «ними» (супротивником і його прихильниками), політики можуть маніпулювати суспільним сприйняттям і згуртувати свою базу. Ця стратегія передбачає виставлення опонента в негативному світлі, часто через використання принизливої мови або приписування негативних намірів їхнім діям. Поляризація особливо ефективна в передвиборчих промовах, оскільки вона спрощує політичний ландшафт до битви між добром і злом, правильним і неправильним. Таке бінарне оформлення маніпулює виборцями, змушуючи їх обирати сторону, що часто призводить до збільшення підтримки кандидата, який успішно позиціонує себе як поборник народу.

Висновки до розділу 1

У підсумку цього розділу важливо зазначити, що структура передвиборчих виступів кандидатів у президенти глибоко вкорінена риторичними стратегіями, спрямованими на маніпулювання електоратом. Роботи Лакоффа, Чартеріс-Блека та Фасолда забезпечують комплексну основу для розуміння того, як працюють ці маніпулятивні техніки. Формулюючи питання певним чином, апелюючи до емоцій, створюючи гідний дух довіри і поляризуючи політичний ландшафт, кандидати можуть ефективно впливати на поведінку виборців і забезпечити успіх на виборах.

РОЗДІЛ 2.

ПОРІВНЯЛЬНИЙ КОНТЕНТ-АНАЛІЗ ПЕРЕДВИБОРЧИХ ПРОГРАМ ЛІДЕРІВ ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ У США ТА ПАРЛАМЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ У ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

2.1. Методологія проведення контент-аналізу

2.1.1. Актуальність та мета контент-аналізу в дослідженнях політичного дискурсу. У рамках політичних промов контент-аналіз надає дослідникам можливість вивчати лінгвістичні характеристики, що формують політичний дискурс, зокрема метафори, риторичні прийоми, апеляції до етосу, пафосу та логотипу, а також використання специфічних ключових слів і фреймів, які відображають ідеологічні позиції. Дослідники, такі як Феркло і Ван Дейк, у своїй праці "Discourse and Power" ("Дискурс та влада") підкреслюють значущість аналізу дискурсу в політичному контексті, зазначаючи, що політичні лідери ретельно формують свої повідомлення, щоб відповідати культурним та ідеологічним очікуванням аудиторії. Аналіз вмісту дозволяє виявити ці моделі, що допомагає зрозуміти, як мова впливає на динаміку влади та маніпулює суспільним сприйняттям. Контент-аналіз у контексті політичних промов досліджує, яким чином риторичні стратегії, такі як повторення, емоційні заклики та вибір певних слів, підвищують ефективність промови.

Контент-аналіз також може бути корисним у порівняльних дослідженнях політичного дискурсу. Наприклад, вивчення промов політичних лідерів з різних культурних або національних контекстів дає можливість дослідникам виявити, яким чином мова відображає культурні цінності та політичні ідеології.

Ця дипломна робота пропонує всебічну методіку для проведення контент-аналізу політичних виступів. Основною метою є оцінка та порівняння лінгвістичних і риторичних стратегій, які застосовували політичні лідери під час своїх політичних промов. Аналіз охоплює як кількісні, так і якісні аспекти, що дозволяє глибше зрозуміти, як мова слугує інструментом переконання та маніпуляції в політичному дискурсі.

У цьому розділі представлено методологію, що використовується для аналізу змісту політичних промов, з акцентом на лінгвістичні особливості, які

виявляють маніпулятивні техніки, переконливі прийоми та ідеологічні позиції обраних кандидатів. Аналіз передбачає комплексний підхід, що поєднує лексичні, граматичні, синтаксичні, морфологічні та риторичні стратегії для виявлення основних політичних цілей кандидатів у президенти та парламент під час виборчих кампаній.

Ця робота акцентує увагу на контент-аналізі як основному методі дослідження політичних промов відомих лідерів у президенти країн США та Великої Британії таких постатей, як Дональд Трамп та Ріші Сунак.

У цьому дослідженні основна увага зосереджена на тому, як Дональд Трамп та Ріші Сунак маніпулюють мовою, щоб передати конкретні ідеологічні позиції, мобілізувати виборців і сформувати суспільне сприйняття. Аналізуючи ці промови лінгвістично, ця методологія має на меті виявити моделі спілкування, які впливають на рішення виборців.

Розробляючи методологію контент-аналізу політичних промов дане дипломне дослідження зосереджене на оцінці та порівнянні лінгвістичних і риторичних стратегій, які політичні лідери використовують під час виборчих кампаній. Цей аналіз мав на меті надати розуміння того, як мова служить інструментом для переконання, побудови ідентичності та визначення порядку денного в політичному дискурсі [35, с. 113]. Щоб досягти цього, було розроблено набір критеріїв, які стосуються як якісних, так і кількісних аспектів змісту мовлення, таким чином досягаючи збалансованого аналізу різних аспектів риторики.

Методологія дослідження базується на встановлених принципах аналізу контенту та застосовує спеціальні техніки, розроблені для аналізу політичних виступів [40]. Визначаючи обсяг аналізу, робота зосереджена на промовах видатних лідерів Сполучених Штатів і Великої Британії, приділяючи особливу увагу порівнянню промов таких діячів, як Ріші Сунак і Дональд Трамп. Оцінюючи як риторичні стратегії, так і культурні основи, аналіз мав на меті виявити чіткі мовні моделі та тематичні акценти, які відрізняють американський і британський стилі політичної комунікації.

Одним із основних критеріїв було дослідження риторичних звернень: етосу, пафосу та логосу, які, як теоретизував Арістотель [1], утворюють основу переконливої комунікації. Етос оцінювався шляхом аналізу того, як спікери

встановлюють довіру та стосунки зі своєю аудиторією через посилення на досвід, спільні цінності та моральну чесність. Пафос передбачав оцінку емоційного резонансу промов — як оратори використовують такі емоції, як надія, страх, гордість або співчуття, щоб залучити аудиторію. Цього вдалося досягти завдяки детальній увазі до емоційної мови, елементів оповіді та використання метафор. Логотипи розглядалися через логічне структурування та представлення аргументів, оцінюючи, наскільки добре лідери побудували раціональні заклики з фактами, статистичними даними або причинно-наслідковими міркуваннями. Ця аристотелівська структура забезпечила надійну структуру для оцінки того, як кожен доповідач адаптував своє повідомлення, щоб переконати аудиторію на когнітивному та емоційному рівнях.

Метафори та символічна мова були ще одним важливим елементом, спираючись на роботу таких дослідників, як Джордж Лакофф і Джонатан Чартеріс-Блек, які ілюструють силу метафор формувати суспільне сприйняття та впливати на складні політичні дискусії. Аналіз включає перелік метафор, зосереджуючись на загальних темах, такі як метафора конфлікту та подорожей і досліджує, як вони сприяють формуванню політичних повідомлень. Наприклад, такі метафори війни, як «боротьба за справедливість» або метафори подорожей, як «рух до світлого майбутнього», були ретельно досліджені, щоб визначити, як лідери створювали наративи боротьби, прогресу чи єдності [3; с.113]. Частота використання метафор відстежується кількісно, тоді як їх якісні функції інтерпретуються в контексті, щоб оцінити їхній вплив на сприйняття аудиторії.

Аналіз повторення як риторичної стратегії також охоплює його роль у підкріпленні основних повідомлень. Різні риторичні прийоми, зокрема анафора (повторення на початку речень) та епістрофа (повторення в кінці речень), оцінювалися за їхньою здатністю підвищувати емоційну насиченість і робити промови більш запам'ятовуваними. Повторення не лише укріплює основні повідомлення кампанії, але й виконує структурну функцію, створюючи ритм і єдність у промовах, що, в свою чергу, підвищує загальне залучення аудиторії.

Теорія фреймінгу стала основою для вивчення того, як лідери позиціонують себе та своїх опонентів, концепцію, яку особливо досліджував Роберт Ентман. Через цю призму дослідження оцінювало тактику позитивного самоформування, коли кандидати наголошують на таких якостях, як лідерство, емпатія та

компетентність, а також тактику негативного кадрування, спрямовану на дискредитацію опонентів. Аналіз розглядав те, як лідери зображують опонентів як загрозу або принципово відмінних від «нас», тим самим мобілізуючи підтримку через розкол і поляризацію [7, с. 244].

Досліджуючи культурну та національну ідентичність, дослідження виявило звернення, характерні для американського та британського контекстів. Американські лідери, наприклад, часто посиляються на теми «свободи», «долі» та «американської мрії» як риторичні конструкції, що перегукуються з національною ідентичністю. У британському контексті лідери часто звертаються до спадщини, традицій і суверенітету, особливо у зв'язку з такими сучасними проблемами, як брексит. Ці культурні елементи підкреслюють, як політичний дискурс узгоджується з національною ідентичністю, що робить ці заклики важливими для залучення аудиторії на глибокому культурному рівні [39, с. 128]. Дослідження також розглядає структурну організацію промов, зокрема логічний розвиток аргументів та стратегії, що застосовуються для початку і завершення виступів. Аналізуючи вступи та висновки, дослідження показує яким чином лідери формулювали свої основні повідомлення та закликали до спільних дій або єдності. Логічна послідовність оцінюється, вивчаючи структури аргументів, включаючи причинно-наслідкові міркування, наративи про вирішення проблем та перехідні фрази, які ведуть аудиторію через складні аргументи.

Важливо підкреслити роль інтертекстуальності та історичних посилань, які слугують механізмами, через які лідери пов'язують свої повідомлення з національною історією або спільними культурними наративами. Політичні діячі часто звертаються до історичних подій, постатей чи документів, щоб узгодити свої дії з усталеними цінностями та легітимізувати свої позиції [7, с. 102]. У цьому дослідженні розглядається, як лідери використовують ці посилання для виклику патріотичних почуттів та зміцнення відчуття спадкоємності між минулим і сучасністю.

Щоб досягти збалансованого аналізу, було застосовано кількісно-якісний підхід. Кількісні елементи включають підрахунок частоти риторичних засобів, таких як метафори, повтори та ключові теми. Ці числові дані забезпечили міру поширеності та наголосу на певних риторичних стратегіях, дозволяючи порівнювати промови. Паралельно якісний аналіз запропонував глибше

зрозуміти наслідки цих риторичних виборів, дозволивши інтерпретувати емоційний і психологічний вплив на аудиторію.

Порівняльний аспект цього дослідження розглядає відмінності в риторичних і культурних традиціях між американським і британським політичним контекстом. Американські промови виявилися загалом більш емоційними, з ідеалістичним відтінком, тоді як британські промови часто підкреслювали прагматизм і традиції. Вивчаючи ці нюанси, дослідження дозволило зрозуміти, як національний контекст формує риторичні уподобання та стилі спілкування.

Застосована тут методологія об'єднує принципи основоположних вчених, зокрема дослідження метафоричної мови в політиці Чартеріс-Блеком, дослідження фреймінгу та метафори Лакоффа та рамки аналізу дискурсу ван Дейка. Разом ці рамки та критерії забезпечили чітку структуру для аналізу політичної мови та розкриття складної взаємодії між риторикою, ідентичністю та владою в політичних промовах.

2.1.2. Критерії для лінгвістичного аналізу політичних промов для аналізу. Для детального аналізу мовних стратегій у політичних промовах у даній роботі було визначено низку критеріїв, які охоплюють лексичні, морфологічні, синтаксичні, риторичні, ідеологічні та контекстуальні аспекти. Ці критерії, що базуються на усталених наукових підходах та специфічних вимогах до аналізу виступів таких політиків, як Ріші Сунак і Дональд Трамп, створюють комплексну основу для вивчення складної природи політичного дискурсу. Схематично дані критерії увібрали в себе наступну структуру:

Таблиця 1

Контент-аналіз промови

I. Лексичний аналіз		
Ключові слова (наголошення)		
Тематичні		

Контент-аналіз промови

Тематичне поле (напрямок промови)		
Емоційно забарвлена лексика		
II. Морфологічний аналіз		
Граматичні форми		
Займенники		
Структури порівняння та інтенсивності		
III. Синтаксичний аналіз		
Тип речень		
Риторичні питання		
Складні речення		
Інтонаційні конструкції		
IV. Риторичні прийоми		
Метафори		

Контент-аналіз промови

Епітети та порівняння		
Повтори (акцентування уваги на ключових ідеях та посилення впливу)		
Поляризація та протиставлення		
V. Ідеологічний аналіз		
Аналіз ідеологічних позицій		
Мовні засоби переконання		
VI. Контекстуальний аналіз		
Культурний контекст		
Історичний та політичний контекст		

дослідженні був проведений комплексний підхід, що ґрунтується на ряді критеріїв, які можна побачити у Таблиці 1, що дозволяють детально вивчити лінгвістичні, риторичні та ідеологічні елементи їхнього дискурсу. Вибір цих критеріїв зумовлений потребою забезпечити всебічне розуміння того, як політичні лідери використовують мову для впливу на суспільство, формування наративів та досягнення своїх цілей. Ці критерії спираються на теоретичні основи, розроблені провідними дослідниками політичної риторики, і враховують особливості сучасного комунікаційного середовища.

Аналіз розпочинається з лексичних елементів, які становлять фундамент будь-якої мовної взаємодії. Ключові терміни, що вживаються в промовах, відображають основні політичні повідомлення та пріоритети керівників. Використання тематичних полів дозволяє виявити провідні напрямки виступів: економіка, національна ідентичність або міжнародні відносини. Емоційно насичена лексика виступає важливим інструментом для залучення слухачів, викликаючи відчуття оптимізму, страху чи гордості, залежно від обставин.

На морфологічному рівні досліджуються граматичні форми, займенники та конструкції, що використовуються для порівняння. Застосування займенників першої особи, таких як "я" або «ми" тощо [2].

Синтаксичний аналіз зосереджується на типах речень, риторичних питаннях та складних конструкціях. Використання коротких речень робить промови більш доступними, тоді як складні конструкції свідчать про складність та серйозність викладених ідей. Риторичні питання, які активно застосовуються обома лідерами, спрямовані на залучення аудиторії до дискурсу та підсилення емоційного ефекту. Наприклад, далі буде виявлено, що Трамп часто використовує питання для створення драматичного ефекту та акцентування уваги на ключових пунктах.

Риторичні засоби, такі як метафори, епітети, повтори та поляризація, значно посилюють емоційний та когнітивний вплив виступів. Метафори, які проводять паралелі між абстрактними поняттями та конкретними образами, роблять складні ідеї більш зрозумілими. Повтори, в свою чергу, сприяють кращому запам'ятовуванню основних повідомлень.

Ідеологічний аналіз надає можливість виявити, яким чином мова слугує інструментом для просування певних ідеологічних поглядів та маніпуляції

громадською думкою. Висловлювання лідерів демонструють їхнє сприйняття світу, відображаючи основні цінності та політичні пріоритети. Досліджуючи мову переконання, ми здатні оцінити, наскільки ефективно риторика сприяє формуванню підтримки серед аудиторії [12].

Контекстуальний аналіз включає в себе врахування культурних, історичних та політичних аспектів, які впливають на зміст і структуру виступів. Наприклад, промови Ріші Сунака відрізняються підвищеною формальністю та акцентом на традиціях британської політики, тоді як стиль Дональда Трампа є яскраво вираженим популізмом, орієнтованим на широку аудиторію, що буде продемонстровано далі при опису дослідження.

Обраний метод аналізу політичних промов ґрунтується на дослідженнях таких вчених, як Джонатан Чартеріс-Блек, який акцентує увагу на ролі метафор у політичній риторичі, та Тюн ван Дейк, що вивчає ідеологічні складові дискурсу. Відповідно до їхніх висновків, інтегрований підхід, що поєднує лінгвістичний, риторичний та ідеологічний аналіз, є найбільш дієвим для виявлення маніпулятивного потенціалу політичних висловлювань. Така структура дозволяє не лише глибше зрозуміти природу мовної комунікації, але й оцінити її вплив на суспільну свідомість і політичні процеси.

2.2. Британська традиція політичних промов

2.2.1. Дослідження та характеристика політичної промови

Ріші Сунак: аналіз мови, риторики та ключових тем.

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

I. Лексичний аналіз		
	<i>"sorry"</i>	— повторюється на початку промови та використовується для вираження відповідальності перед британським народом. Це підкреслює намагання Сунака продемонструвати свою чесність і готовність визнавати помилки.

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

Ключові слова (наголошенн я)	"Conservative Party" та "government"	— слова, які символізують структури, що потребують змін. Це свідчить про визнання Сунаком потреби партії перезавантажитися.
	"gratitude", "thank", "honour"	— наявність цих слів свідчить про важливість подяки колегам, сім'ї та країні, показуючи емоційний та особистісний характер промови.
	"change", "responsibility"	— ці терміни вказують на політичний та емоційний зміст промови, де Сунак визнає необхідність змін у країні.
Тематичне поле (напря мови)	Відповідальність та визнання власної поразки	— з перших рядків він визнає своє місце та роль у результаті, звертаючись до британського народу з вибаченням.
	Подяка та вшанування колег і близьких	— велика частина промови присвячена вираженню подяки співробітникам, партійцям, дружині та дітям, підкреслюючи значущість їхньої підтримки.
	Досягнення на посаді	— Сунак згадує про успіхи під час його правління: стабілізація економіки, повернення інфляції до контрольованого рівня, міжнародна підтримка України, зміцнення єдності Великої Британії.
	Стабільність і майбутнє країни	— завершуючи промову, він акцентує на тому, що новий прем'єр має продовжувати шлях до стабільності та єдності.

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

Емоційно забарвлена лексика	Слова вибачення та жалю: <i>"sorry," "pain," "responsibility"</i>	— передають сум та розчарування від того, що очікування громадян не виправдалися.
	Позитивні емоції та вдячність: слова <i>"gratitude," "honour," "thank you," "proud"</i>	— створюють відчуття глибокої вдячності, яку Сунак висловлює країні, своїй партії, родині та колегам. Вони підкреслюють емоційний зв'язок із суспільством та особисту вдячність.
	Піднесена лексика: <i>"decency," "kindness," "strength," "greatness"</i>	— ці слова додають промові урочистості та демонструють високі ідеали, до яких прагне Ріші Сунак.
	Емоційні образи про Британію: <i>"the best country in the world"</i>	та згадка про те, що він як дитина іммігрантів зміг стати прем'єр-міністром. Цей образ посилює почуття патріотизму та поваги до країни, її можливостей.
II. Морфологічний аналіз		
	Часи дієслів: Основна частина промови побудована в теперішньому і майбутньому часі з акцентом на теперішньому	Наприклад, <i>"I am sorry," "I will step down," "I believe this country is safer"</i> . Таке використання форм надає промові відчуття актуальності та прямого звернення до слухачів. Перехід до майбутнього часу <i>"will shortly be seeing," "will now no longer sit"</i> вказує на наступні кроки, показуючи готовність Сунака до змін.

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

Граматичні форми	<p>Використання дієслівних форм у перфекті</p>	<p><i>"I have heard," "we have enhanced," "has been my political opponent"</i> підкреслює завершеність певних дій. Це дозволяє говорити про досягнення або ситуації, які вже відбулися і мають завершений ефект на теперішній момент.</p>
	<p>Інфінітиви</p>	<p><i>"to say," "to serve," "to offer"</i> допомагають формулювати основні цілі та наміри спікера. Наприклад, <i>"to offer my resignation"</i> надає чіткий акцент на конкретну дію, яку Сунак планує здійснити.</p>
Займенники	<p>Особисті займенники першої особи</p>	<p><i>"I," "my," "we"</i> широко використовуються в промові, що підкреслює особисту участь і відповідальність Сунака. Наприклад, займенник <i>"I"</i> служить для вираження вибачення та відповідальності <i>"I am sorry," "I have given this job my all"</i>. Займенник <i>"we"</i> вказує на спільну діяльність і досягнення, зокрема, в межах уряду та країни <i>"we have enhanced our standing"</i>.</p>
	<p>Займенники другої особи</p>	<p><i>"you" і "yours"</i> використовуються для звернення до народу та визнання його ролі в змінах <i>"you have sent a clear signal," "yours is the only judgement that matters"</i>. Це створює відчуття звернення безпосередньо до аудиторії, підкреслюючи важливість кожного громадянина.</p>

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

	Займенники третьої особи	Використовуються для опису колеґ, політичних опонентів та своєї родини " <i>he,</i> " " <i>they,</i> " " <i>them</i> ", що надає промові почуття вдячності та поваги до інших людей.
Структури порівняння та інтенсивності	Ступені порівняння	Опис стану країни " <i>safer, stronger and more secure,</i> " " <i>more prosperous, fairer and resilient</i> ". Це надає промові позитивного змісту, підкреслюючи покращення ситуації в країні завдяки його діяльності на посаді.
	Інтенсивні слова та вирази	Такі слова, як " <i>entirely</i> " і " <i>true source,</i> " підсилюють промову, роблячи її більш емоційною. Наприклад, " <i>the true source of all our achievements</i> " підкреслює важливість громадян для країни та створює відчуття єдності.
III. Синтаксичний аналіз		
Тип речень	Розповідні речення. Промова здебільшого складається з розповідних речень, які допомагають чітко та послідовно викладати думки й факти.	<i>"I will shortly be seeing His Majesty The King to offer my resignation as prime minister"</i> є інформативним і несе конкретне повідомлення.
	Емоційно забарвлені речення	<i>"This is the best country in the world, and it is thanks entirely to you, the British people"</i> – використання звернення до нації та позитивної оцінки є завершальним елементом, що надає промові теплоту і подяку.

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

	Спонукальні речення	Використання спонукальних речень відсутнє, що свідчить про формальний стиль промови, уникаючи прямого заклику до дії, але надаючи акцент на особистій відповідальності.
Риторичні питання		В даній промові риторичних запитань немає. Їх відсутність свідчить про націленість спікера на чітке й однозначне донесення своїх думок без провокації додаткових роздумів чи сумнівів у слухачів. Сунак надає свою промову як уже сформульоване рішення, чітко висвітлюючи всі його аспекти без виклику до роздумів.
Складні речення	Складнопідрядні речення	<i>"I am sorry I have given this job my all, but you have sent a clear signal that the government of the United Kingdom must change"</i> є типовим прикладом складнопідрядного речення з підрядним додатковим та протиставним значенням. Це дозволяє йому одночасно висловити вибачення та акцентувати на потребі в змінах.
	Складносурядні речення	<i>"This is the best country in the world, and it is thanks entirely to you, the British people"</i> поєднує дві частини за допомогою союзу <i>"and,"</i> що підсилює ідею єдності країни та заслуг народу.

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

	Інфінітивні конструкції	<i>"to offer my resignation," "to serve our country"</i> дозволяють чітко викладати наміри та надавати промові формальної тональності.
Інтонаційні конструкції	Інверсія та повторення	Сунак вживає повторення <i>"I am sorry," "I have given this job my all"</i> для підкреслення емоційної складової та вибачення. Інверсія в таких висловах, як <i>"yours is the only judgement that matters,"</i> привертає увагу до змісту та додає відтінок урочистості.
IV. Риторичні прийоми		
Метафори	<i>"I have given this job my all"</i>	— метафора самовідданості та повного залучення до обов'язків.
	<i>"You have sent a clear signal"</i>	— метафора, яка вказує на ясність та непохитність волі громадян, замість прямого опису того, що люди висловили своє незадоволення.
	<i>"Grapples with this most demanding of jobs"</i>	— метафора, що зображує важкість політичного керівництва як фізичну боротьбу.
Епітети та порівняння	<i>"Decent, public-spirited man"</i>	— використання епітетів для опису політичного опонента як шанованої і порядної людини, що демонструє респектабельність у відношенні до конкурентів.
	<i>"This most demanding of jobs"</i>	— підкреслення серйозності та відповідальності прем'єрської посади.

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

	<i>"True source of all our achievements"</i>	— висока оцінка внеску народу у досягнення країни, посилюючи почуття єдності.
Повтори (акцентування уваги на ключових ідеях та посилення впливу)	<i>"I am sorry"</i>	— повторення вибачень підкреслює його щире співчуття та відповідальність за невдачу, що посилює довіру аудиторії.
	<i>"Thank" / "thank you"</i>	— подяка колегам, родині та народу повторюється кілька разів, що підкреслює вдячність та підвищує емоційний зв'язок з аудиторією.
	<i>"The best country in the world"</i>	— заключна фраза, яка підсилює національну гордість, підтримує позитивний образ Великої Британії.
Поляризація та протиставлення	<i>"Safer, stronger and more secure... more prosperous, fairer and resilient"</i>	— поляризація створює контраст між станом країни раніше і зараз, наголошуючи на змінах, яких він досягнув.
	<i>"Whilst he has been my political opponent... he is a decent, public-spirited man"</i>	— протиставлення підкреслює його повагу до опонента, навіть якщо вони мають політичні розбіжності.
	<i>"Two generations after my grandparents came here with little, I could become prime minister"</i>	— поляризація між життєвим стартом його родини та його особистими досягненнями, що посилює почуття гордості та натхнення для слухачів.

V. Ідеологічний аналіз

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

Аналіз ідеологічних позицій	<p>Консервативні цінності та підтримка традицій</p>	<p><i>"kindness, decency and tolerance that has always been the British way"</i> (доброта, порядність та терпимість як невід'ємна частина британського шляху) підтримує ідею традиційної британської національної ідентичності. Він наголошує на успіхах уряду, зокрема в зниженні інфляції, зростанні економіки та підвищенні безпеки, що є класичними консервативними цілями.</p>
	<p>Цінність інституцій та партійної спадкоємності</p>	<p>Підкреслює важливість "ролі опозиції" та підготовки Консервативної партії до нового етапу, що демонструє його відданість демократичним інститутам. Він визнає, що партія має взяти на себе відповідальність за власні поразки та реформуватися для ефективного виконання опозиційних функцій. Ідея спадкоємності та поваги до демократичного процесу також виявляється в його повазі до нового прем'єр-міністра, що є важливим компонентом британської політичної традиції.</p>

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

	<p>Національна гордість та єдність</p>	<p>Сунак акцентує на значущості британського народу як "the true source of all our achievements, our strengths and our greatness" (справжнього джерела всіх досягнень і сили), що підкреслює важливість національної єдності та патріотизму. Також він згадує особисту історію своєї родини та їхній внесок у британське суспільство, що підкреслює ідею можливостей та інклюзивності британського суспільства, що є важливою частиною національної ідеології.</p>
<p>Мовні засоби переконання</p>	<p>Вибачення та визнання відповідальності</p>	<p>використовує особисте вибачення "I am sorry" та прийняття відповідальності "I take responsibility for this loss" як потужний засіб для здобуття довіри аудиторії. Це підсилює образ політика, який визнає свої помилки та готовий відповідати за наслідки. Вибачення створює образ лідера, який ставить інтереси громадян вище власних, що посилює відчуття довіри та поваги до Сунака.</p>

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

	<p>Риторичне схвалення досягнень</p>	<p>Використовує перерахування досягнень уряду "<i>Inflation is back to target, mortgage rates are falling and growth has returned</i>» для переконання аудиторії у важливості власного внеску та ефективності його команди. Такі детальні приклади конкретних успіхів надають промові авторитетності. Завдяки конкретним показникам досягнень, його слова набувають переконливості, що покращує імідж як його самого, так і його партії.</p>
	<p>Використання особистої історії для емоційного зв'язку</p>	<p>Згадка про те, як його дочки запалювали свічки Дівалі біля дверей Даунінг-стріт, підсилює образ Сунака як звичайного громадянина та батька, що підсилює емоційний зв'язок з аудиторією. Ця історія відображає ідеали інклюзивності та можливостей для всіх, незалежно від походження, що резонує з ідеєю національної єдності та злагоди в сучасній Британії.</p>
	<p>Звернення до національної гордості та патріотизму</p>	<p><i>"The best country in the world"</i>, Сунак створює патріотичний настрій, апелюючи до національних почуттів та гордості аудиторії. Це звернення виконує функцію згуртування аудиторії, оскільки демонструє його глибоке переконання у величчі та потенціалі своєї країни.</p>

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

V. Контекстуальний аналіз		
Культурний контекст	Британська національна ідентичність та мультикультурність	<p>Підкреслює, що Велика Британія є <i>"the best country in the world"</i>, визнаючи національні досягнення та згуртованість, що резонує з традиційним британським патріотизмом і повагою до інститутів. Особиста історія про його предків, які приїхали до Британії з незначними ресурсами, а також його згадка про свято Дівалі на Даунінг-стріт відображають сучасну британську мультикультурність, де національна ідентичність охоплює людей різних походжень. Це говорить про відкритість та інтеграцію, яку цінує Британія в 21 столітті, що допомагає Сунаку створити емоційний зв'язок з британським суспільством та показати приклад успішної інтеграції.</p>
	Консервативні цінності та сімейні цінності	<p>Сильний акцент на подяці сім'ї, особливо дружині та дочкам, відображає традиційні сімейні цінності, які підтримуються Консервативною партією. Подібні згадки підсилюють образ політика як людини, котра не тільки служить країні, але й цінує родину та особисті жертви, які вона приносить заради державної служби.</p>

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

	Повага до демократичних інститутів	Висловлюючи подяку та повагу майбутньому прем'єр-міністру та прийняття поразки як волі народу, Сунак посилює ідею верховенства демократичного процесу. Це особливо важливо в британській політичній культурі, де повага до інститутів, зокрема до монархії та парламенту, є фундаментальною цінністю. Сунак демонструє свою лояльність до британської політичної системи та її демократичних засад, що відповідає британській традиції порядного політичного протистояння.
--	---	--

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

<p>Історичний та політичний контекст</p>	<p>Політичні труднощі Консервативної партії та необхідність змін</p>	<p>Визнання необхідності реформування Консервативної партії, яка була при владі 14 років, є ключовим історичним аспектом промови. Консервативна партія останнім часом стикалася з критикою через політичну нестабільність, економічні труднощі та внутрішні суперечки, що створило основу для перемоги опозиції. Сунак приймає відповідальність за виборчі невдачі, що є не лише його особистою заявою, а й відображенням загальної кризи, яку переживає партія. Відтак, його відставка символізує початок нового етапу для Консервативної партії, а його рішення залишити партію у опозиції "професійно та ефективно" означає готовність до майбутніх змін та перегляду політики.</p>
--	---	--

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

	<p>Економічна криза та глобальні виклики</p>	<p>Нагадує про стабілізацію економіки, що є одним із головних пунктів його прем'єрства. Відновлення стабільності, зниження інфляції та підвищення рівня економічного зростання є важливими у політичному контексті, адже економічні виклики, з якими зіштовхнулася Велика Британія через наслідки Brexit та пандемію, вимагали сильного лідерства. Згадка про підтримку України та поліпшення міжнародних відносин відображає сучасний глобальний контекст, де Велика Британія прагне зберегти свій вплив та утвердити себе як надійного союзника. Це також підкреслює важливість стабільності в умовах <i>"an increasingly unstable world"</i> (зростаючої нестабільності у світі), де такі країни, як Велика Британія, повинні зберігати єдність та співпрацю на міжнародній арені.</p>
--	---	---

Контент-аналіз промови Ріші Сунак

	<p>Трансформаційний період для Британії</p>	<p>Промова відображає трансформаційний момент, де Консервативна партія поступається лейбористам після тривалого перебування при владі. Заяви Сунака про успіхи, яких вдалося досягти за час його прем'єрства, підсумовують цей період як такий, що мав певні позитивні зміни, однак потребує подальших трансформацій. наголошує на <i>"Windsor Framework"</i> та <i>"devolution restored in Northern Ireland"</i>, що вказує на його бачення єдності Об'єднаного Королівства як важливої політичної та ідеологічної цілі, особливо в контексті останніх дискусій про незалежність Шотландії та збереження стабільності в Північній Ірландії.</p>
--	--	--

Хоча промова Ріші Сунака при відставці є добре продуманою і грамотною, вона також має певні аспекти, що можуть викликати критику. По-перше, хоча Сунак бере на себе відповідальність за програш, його вибачення виглядають дещо обмеженими, а відповідальність здається розпорошеною. Згадуючи “вираження гніву та розчарування” громадян, він використовує емоційно завуальовану мову, яка знижує силу його особистої відповідальності. Це може створити враження, що він дистанціюється від реальної критики, зберігаючи імідж та уникаючи деталізації причин політичного падіння.

Другим критичним моментом є значна кількість посилань на минулі досягнення уряду, такі як стабілізація економіки та міжнародні успіхи. Це виглядає дещо контрастно з обставинами відставки: відхід, обумовлений втраченою довірою та поразкою на виборах. Замість глибокого аналізу помилок чи уроків, він звертається до власних досягнень, що можна розцінити як спробу

підвищити власний політичний імідж.

Крім того, спроба створити "образ єдності" через позитивне ставлення до опозиції виглядає занадто формальною. Хоча Сунак висловлює повагу до майбутнього прем'єр-міністра, його слова залишаються поверховими, і їм не вистачає конкретних пропозицій щодо подальшої взаємодії чи підтримки політичних ініціатив нової влади. Це може створити враження обмеженої готовності до реального політичного діалогу або сприяння стабільності.

Нарешті, звернення до особистої історії та мультикультурних цінностей, хоча й надзвичайно важливе в контексті сучасної Британії, виглядає дещо відсторонено від основної теми промови. Згадка про родинну історію, попри її емоційну силу, може здатися невчасною, оскільки відставка — це момент політичної відповідальності, а не особистого успіху. Це може знизити сприйняття щирості промови у деяких слухачів, особливо в політично критично налаштованих колах.

У підсумку, промова Сунака, хоч і грамотно структурована та емоційно насичена, має деякі суперечливі елементи. Замість повного визнання прогалин у керівництві вона місцями більше схожа на захист досягнень та збереження іміджу. Це може створити відчуття, що політик більше зацікавлений у збереженні своєї репутації, ніж у глибокій самокритиці або щирому спілкуванні з громадянами.

2.3. Американська традиція політичних промов

2.3.1. Дослідження та характеристика політичної промови Дональда Трампа: риторичний стиль, ключові теми та використання мови.

Таблиця 2

Контент-аналіз промови Дональда Трампа

І. Лексичний аналіз	
<p><i>“America,” “great,” “people,” “success,” і “freedom”</i></p>	<p>— підкреслюють головні ідеї його політичного бачення.</p>

Контент-аналіз промови Дональда Трампа

Ключові слова (наголошення)	<p><i>“make America great again,”</i> <i>“safe,” “strong,”</i> і <i>“prosperous”</i></p>	<p>— повторення цих слів слугує для посилення його відданості забезпеченню безпеки та процвітання нації, водночас згуртовуючи свою аудиторію навколо бачення «золотого віку Америки».</p>
Тематичне поле (напрямок промови)	<p><i>“great political movement,”</i> <i>“success,” “power,”</i> і <i>“restoration”</i></p> <p><i>“we are going to help our country heal”</i></p> <p><i>“unlock America’s glorious destiny”</i></p> <p><i>“many people have told me that God spared my life for a reason”</i></p>	<p>— промова апелює до патріотизму, а також до ідеї "вищого призначення", коли він згадує, що його місія — відродити Америку — є божественним покликанням. Це створює враження про нього як про лідера, якому призначено виконати важливу місію для народу. Напрямок промови є націоналістичним та має об’єднавчі мотиви.</p>
Емоційно забарвлена лексика	<p><i>“extraordinary honor,”</i> <i>“amazing,” “beautiful,”</i> <i>“powerful,” “incredible,”</i> і <i>“unprecedented”</i></p>	<p>— викликають сильні почуття гордості, віри в успіх, та прагнення до змін на краще. Цей вибір лексики допомагає не тільки підтримати інтерес аудиторії, але й викликає у слухачів відчуття причетності до національної місії відновлення. Підсилює загальний позитивний тон та надію на краще майбутнє.</p>

II. Морфологічний аналіз

Контент-аналіз промови Дональда Трампа

Грамматичні форми	<p>Основна частина промови побудована в теперішньому і майбутньому часі, які створюють ефект упевненості в діях та результатах. Використання форм майбутнього часу створює риторику обіцянок і планів, що відображає бачення довгострокового розвитку США.</p>	<p><i>"We will make America great again," "We have to put our country first"</i></p>
	<p>Також помітні окремі вставки в минулому часі, які підкреслюють минулі досягнення з метою додати переконливості та вагомості.</p>	<p><i>"we defeated ISIS," "we had a great first term"</i></p>
Займенники	<p>Трамп часто використовує займенник першої особи множини "we," який демонструє колективну спрямованість і єдність з аудиторією.</p>	<p><i>"we're going to help our country heal," "we overcame obstacles"</i></p>
	<p>Особистий займенник "I" використовується в частині промови, де він висловлює особисту відповідальність та обіцянку діяти заради інтересів слухачів, що створює образ відповідального лідера.</p>	

Контент-аналіз промови Дональда Трампа

Структури порівняння та інтенсивності	<i>"like nobody's ever seen before," "the most incredible political thing,"</i>	— допомагають підкреслити значимість і безпрецедентність подій та рішень.
III. Синтаксичний аналіз		
Тип речень	У промові переважають розповідні речення, якими Трамп інформує слухачів про свої плани та досягнення. Вони мають прямолінійний і впевнений характер, що підкреслює рішучість політика	
	<i>"We will make America great again" i "We're going to help our country heal"</i>	— демонструють оптимістичну спрямованість і обіцянку дій.
	<i>"Join me in this noble and righteous endeavor"</i>	— спонукальне речення, закликає до співпраці і підсилює прагнення до дій.
Риторичні питання	<i>"Can you believe that?" або "Is this crazy?"</i>	— спрямовані на залучення слухачів до спільного емоційного контексту та створення відчуття спільності з аудиторією. Це підсилює враження живого діалогу з аудиторією та підкреслює значимість обговорюваних тем.
Складні речення	<i>"But I will bring every ounce of energy, spirit, and fight that I have in my soul, to the job that you've entrusted to me."</i>	— використано підрядні частини для вираження складних відтінків думки, що додає промові насиченості і серйозності.

Контент-аналіз промови Дональда Трампа

Інтонаційні конструкції	Трампа часто використовує емоційно насичені інтонаційні конструкції, як-от повторення та паралелізм, які додають драматичності і підсилюють важливі тези.	
	<i>"we had no wars, we had no wars"</i>	— конструкція з повторенням
	<i>"safe, strong, prosperous, powerful, and free"</i>	— паралельні конструкції (допомагають запам'ятати основні пункти, спрямовані на закріплення ідей у свідомості аудиторії)
IV. Риторичні прийоми		
Метафори	<i>"We have a country that needs help, and it needs help very badly."</i>	— країну представлено як "пацієнта," якого треба вилікувати
	<i>"Unlock America's glorious destiny"</i>	— Америка має потенціал, який треба "розблокувати," як двері або скарбницю.
	<i>"Golden age of America"</i>	— метафора "золотого віку" для позначення періоду процвітання, який Трамп обіцяє створити.
	<i>"Promises made, promises kept"</i>	— метафоричний вислів, що показує твердість намірів та надійність обіцянок.
Епітети та порівняння	<i>"incredible movement" та "greatest political movement of all time"</i>	— надзвичайні та унікальні епітети для опису власного руху, що підсилюють його значущість.

Контент-аналіз промови Дональда Трампа

	<i>"strong, safe, prosperous America"</i>	— повторювані епітети створюють образ стабільної та процвітаючої країни.
	<i>"golden age of America"</i>	— позитивне порівняння Америки з ідеалізованим періодом
Повтори (акцентування уваги на ключових ідеях та посилення впливу)	<i>"We had no wars. We had no wars."</i>	— підкреслює обіцянку миролюбності.
	<i>"Success will bring us together. I've seen that."</i>	— підсилює важливість єдності через успіх
Поляризація та протиставлення	<i>"They said, 'He will start a war.' I'm not going to start a war. I'm going to stop wars."</i>	— поляризує образ Трампа як політика миру на тлі критиків
	<i>"It's time to put the divisions of the past four years behind us. It's time to unite."</i>	— використовується як антитеза: минуле, повне "розбіжностей," протиставляється об'єднанню майбутньому.
	<i>"Promises made, promises kept"</i>	— це протиставлення всіх минулих політичних "недотриманих обіцянок" на фоні його тверджень про дотримання свого слова.
V. Ідеологічний аналіз		
Аналіз ідеологічних позицій	Націоналізм та патріотизм	— підкреслює важливість «ставити Америку на перше місце» ("putting America first")

Контент-аналіз промови Дональда Трампа

	Популізм	— Трамп позиціонує себе як голос народу, наголошуючи на єдності з простими американцями " <i>I want to thank the American people for the extraordinary honor of being elected</i> ". Популізм у промові Трампа проявляється через протиставлення «ми» – «вони», де «ми» представляє народ і його інтереси, а «вони» включає опонентів, які заважають досягненню великої мети.
	Традиційні цінності та консерватизм	— через часті згадки про безпеку, сімейні цінності та свободу, Трамп також апелює до традиційних консервативних цінностей, наприклад, захист кордонів, сильна армія, захист від зовнішніх загроз і важливість стабільності для майбутніх поколінь.
	Авторитарність і рішучість	— Трамп підкреслює твердість, обіцяючи не відступати від своїх обіцянок " <i>Promises made, promises kept</i> " і використовуючи слова, які вказують на цілеспрямованість і непохитність. Його риторика має тенденцію до сильного авторитетного стилю, який спрямований на впевненість виборців у тому, що він є лідером, здатним виконати обіцянки.

Контент-аналіз промови Дональда Трампа

Мовні засоби переконання	Емоційні апеляції	— Трамп активно використовує звернення до емоцій, зокрема, підкреслюючи такі якості, як сила, захист та гордість за країну. Вислови на кшталт «боротися за вас», «золотий вік Америки», «сильна, безпечна та процвітаюча Америка» звертаються до відчуття гордості та прагнення безпеки.
	Повтори	— він застосовує повторення ключових фраз <i>"we're going to help our country heal"</i> , <i>"success will bring us together"</i> , щоб підсилити основні ідеї та зробити їх більш запам'ятовуваними. Це також сприяє створенню ритму, який допомагає закріпити основні меседжі в свідомості слухачів.
	Поляризація та створення образу ворога	— через постійні натяки на опонентів, які «говорили, що він почне війну», Трамп позиціонує себе як того, хто протистоїть "іншій стороні" і працює на благо Америки, в той час як його супротивники прагнуть розділити країну. Це створює чітку дихотомію між ним і його прихильниками та політичними опонентами.

Контент-аналіз промови Дональда Трампа

	<p>Методи навіювання через метафори та образи</p>	<p>— вислови на кшталт «розблокувати долю Америки», «місію повернення величі Америці» та «золотий вік» використовують метафори, які закликають до надії на майбутнє. Такі образи дають слухачам відчуття участі у чомусь історичному та важливому.</p>
VI. Контекстуальний аналіз		
<p>Культурний контекст</p>	<p>Ідеалізація патріотизму та американської винятковості</p>	<p>— поняття "<i>America first</i>" і акцент на важливості внутрішньої єдності відображають тривалу традицію американського патріотизму. Ця риторика резонує з культурними цінностями, що підкреслюють незалежність США, її окремішність від інших націй і впевненість у можливостях національного самовдосконалення.</p>
	<p>Сімейні та особисті цінності</p>	<p>— постійні згадки про сім'ю, подяка дружині й дітям та вираження підтримки близьким людям – це акценти, що посилюють образ традиційної американської родини. Цей аспект промови створює атмосферу близькості та емоційної залученості слухачів, резонуючи з консервативними американськими цінностями, пов'язаними з роллю родини та особистими відносинами.</p>

Контент-аналіз промови Дональда Трампа

	Релігійні відсилання та поняття божественного призначення	— « <i>God spared my life for a reason</i> » підкреслює, що Трамп бачить себе як фігуру, наділену божественною місією. Такий підхід звертається до значної частини американського суспільства, де релігія та релігійні переконання займають важливе місце в культурній ідентичності.
Історичний та політичний контекст	Контекст виборчих кампаній	— у промові згадуються його попередні терміни на посаді, включаючи успіхи першої каденції, зокрема обіцянку « <i>Promises made, promises kept</i> ». Це є прямим зверненням до історії його політичної кар'єри, де обіцянки, виконані під час першого терміну, використовуються як запорука майбутнього успіху.
	Політична поляризація та соціальні поділи	— посилення на "об'єднання" та "переходження до нової епохи" є реакцією на суттєвий політичний розкол, що посилюється протягом останніх років у США. Риторика єднання використовується, щоб підкреслити бажання подолати ці поділи, хоча риторика «ми проти них» все ж залишає відчуття розмежування.

Контент-аналіз промови Дональда Трампа

	Акцент на національній безпеці та військовій силі	— Трамп підкреслює безпеку кордонів, силу армії і відсутність участі в нових війнах як історичне досягнення під час свого президентства. Це відображає політичну тенденцію сучасного американського ізоляціонізму – зменшення міжнародних втручань з одночасним посиленням військової могутності як запобіжного засобу.
--	---	---

Аналізуючи виступ Дональда Трампа, можна дійти висновку, що його риторика є яскравим прикладом персоналізованої політичної комунікації, яка ґрунтується на емоційному залученні, постійній акцентуації на досягненнях та простоті викладу ідей. Його промова організована за допомогою чітко визначених мовних стратегій, що мають на меті формування довіри, об'єднання слухачів навколо основних концепцій, а також підкріплення образу ефективного та емоційного лідера.

Трамп активно застосовує лексичні засоби, такі як ключові слова ("safe," "strong," "freedom," "greatness"), які повторюються в різних частинах виступу для підкреслення важливих аспектів його програми. Емоційно насичена лексика, наприклад, "glorious destiny" чи "golden age», сприяє формуванню оптимістичного настрою та мобілізації підтримки.

Незважаючи на те, що багато риторичних прийомів виявляються ефективними, у промові Трампа можна виявити й певні недоліки. Значна кількість повторів та надмірно емоційна лексика можуть бути сприйняті критичною аудиторією як маніпулятивні методи. Додатково, відсутність конкретики в політичних планах може залишити частину слухачів у невизначеності [13]. Його виразна поляризація між "ми" та "вони" може ще більше загострювати розділення в суспільстві.

Лінгвістичний аналіз промови Дональда Трампа відкриває можливості для глибшого розуміння механізмів, які забезпечують його вплив на слухачів. Застосування цього підходу дозволяє виявити ключові риторичні стратегії, а також специфічні синтаксичні та лексичні елементи, що відіграють важливу роль у досягненні політичного успіху. Такий аналіз є цінним інструментом для дослідження сучасного політичного дискурсу та його впливу на формування громадської думки.

2.4. Порівняння політичних промов Ріші Сунак та Дональда Трампа

2.4.1 Порівняльний аналіз мовного стилю та тону обох лідерів. Політичні промови відіграють важливу роль для лідерів у передачі їхнього бачення, залученні підтримки та формуванні публічного іміджу. Спираючись на лінгвістичний аналіз змісту їхніх промов, це дослідження вивчає, як обидва лідери використовують риторіку для звернення до своїх аудиторій та узгодження з їхніми політичними ідеологіями та культурними контекстами.

Стиль риторики Сунака можна охарактеризувати як формальний, точний і технократичний. Його виступи містять складні синтаксичні конструкції та ретельно обране словникове забезпечення, що передає відчуття професіоналізму та компетентності. Наприклад, використання Сунаком інклюзивної мови, такої як "разом ми можемо» ("together we can") або "наша спільна відповідальність» («our shared responsibility»), сприяє формуванню колективної етики. Риторичні вибори відображають заклик до єдності та співпраці, підкреслюючи спільні зусилля над індивідуальними досягненнями [14]. Його тон уникає гіперболи і натомість приймає обережний оптимізм, балансує між надією на майбутнє та визнанням існуючих викликів.

На відміну від обраного британського опонента, стиль мовлення Трампа є неформальним, емоційно насиченим і дуже доступним. Його виступи характеризуються короткими, фрагментованими реченнями та розмовними виразами, що створює відчуття терміновості та близькості. Трамп використовує гіперболічні та грандіозні висловлювання, такі як "найбільший політичний рух усіх часів" або "відкриємо славу долю Америки", щоб викликати відчуття історичної значущості та надихнути свою аудиторію.

Часте повторення ключових фраз, таких як "Зробимо Америку знову великою" або "ми виправимо наші кордони", підсилює його основні повідомлення та робить його риторику запам'ятовуваною. Крім того, його часті самозгадки, такі як "я буду боротися за вас" або "вони казали, що я почну війну", позиціонують його як центральну фігуру в наративі, що підвищує його привабливість як харизматичного лідера.

Тон Ріші Сунака відзначається оптимізмом, поєднаним із реалістичним підходом. Хоча він висловлює надію на майбутнє, він залишається вірним почуттю відповідальності та прагматизму. Його риторика має на меті заспокоїти слухачів, підкреслюючи стабільність і поступовий прогрес. Уникаючи конфронтаційної або розділової мови, Сунак прагне об'єднати свою аудиторію, незважаючи на політичні розбіжності.

Наприклад, його визнання викликів, таких як економічна нестабільність, подається як таке, що може бути подолане завдяки спільним зусиллям і старанному управлінню. Цей підхід відображає намір Сунака позиціонувати себе як стабілізуючу силу в умовах невизначеності, звертаючись до аудиторії, яка цінує компетентність і поміркованість.

Тон Трампа, на відміну від інших, є триумфальним і викликовим. Його промови святкові, акцентуючи увагу на перемозі та подоланні перешкод, що яскраво проявляється в його описах успіху руху як "політичної перемоги, якої наша країна ніколи не бачила раніше." Цей тон надихає його прихильників, сприяючи відчуттю колективного досягнення.

Тон Трампа також є поляризуючим, часто викликаючи динаміку "ми проти них". Через критику політичних опонентів або еліти, Трамп мобілізує свою базу, чітко розмежовуючи свій рух і його супротивників. Його харизматичні та емоційні звернення під час промови створюють особистий зв'язок з аудиторією, заохочуючи лояльність і ентузіазм.

У ході проведення порівняльного аналізу було схематично розроблено наступну таблицю мовного забезпечення обох політичних представників:

Мовне забезпеченн	Ріші Сунак	Дональд Трамп
Структура речення	складні, точні речення, що відображають технократичний фокус.	прості, фрагментовані речення створюють безпосередність розмови.
Повторення	мінімальний повтор; віддає перевагу різноманітному вираженню.	велика кількість повторень гасел і ключових фраз для підкріплення основних ідей.
Емоційне звернення	помірне; засноване на надії та відповідальності.	сильне; закликає до гордості, лояльності та терміновості.
Образ	тонкі образи, що підкреслюють стійкість («разом витримайте шторм»).	смілива образність трансформації та тріумфу («золотий вік Америки»).
Самопосилання	рідко; фокусується на колективних зусиллях і відповідальності уряду.	часто; центрує себе як головного героя змін.

2.4.2. Вплив мови на суспільне сприйняття та підтримку виборців.

Мова, яку використовують політичні лідери, має ключове значення для формування громадської думки та отримання підтримки під час виборів. Риторичні стратегії Ріші Сунака і Дональда Трампа демонструють різні методи впливу на суспільство та залучення виборців, що відображає їхні стилі керівництва, культурні контексти та політичні амбіції.

Контрастні стилі Сунака та Трампа в цілому відображають їхні політичні та культурні контексти. Сунак діє в політичній культурі, яка цінує стриманість і прагматизм, особливо в рамках парламентської традиції Великої Британії. У свою чергу, риторика Трампа відповідає американській популістській традиції, що акцентує увагу на прямоті, емоційній привабливості та індивідуальному лідерстві.

Політичний клімат також відіграє важливу роль у формуванні стилів цих лідерів [24]. Виважений тон Сунака підходить для вирішення економічної нестабільності та політичної невизначеності, тоді як агресивний і тріумфальний стиль Трампа відображає його прагнення мобілізувати запалену базу та

представити своє лідерство як трансформаційне.

З наведених даних попереднього підрозділу Таблиці 3 можна визначити, що стилі Ріші Сунака та Дональда Трампа ілюструють два різні підходи до політичної комунікації. Формальна, технократична мова Сунака та обережний тон підкреслюють стабільність, інклюзивність і колективні зусилля, що приваблює політично помірну аудиторію. Натомість неформальна, емоційна риторика Трампа та тріумфальний тон акцентують на доступності, лояльності та поляризації, мобілізуючи його популістську базу.

Ці відмінності не лише підкреслюють їхні унікальні стилі лідерства, але й висвітлюють ширші культурні та політичні контексти, в яких вони діють [17]. Риторика Сунака та Трампа відображає їхні стратегічні пріоритети, відповідаючи на очікування аудиторії та формуючи їхні політичні ідентичності. Цей порівняльний аналіз демонструє взаємозв'язок між мовним стилем, політичною ідеологією та залученням аудиторії в сучасному політичному дискурсі.

Висновки до розділу 2

Мовні стилі Сунака та Трампа мають суттєво різний вплив на суспільне сприйняття та виборчу підтримку. Розважена і доброзичлива риторика Сунака приваблює тих, хто цінує стабільність і раціональне управління, сприяючи зміцненню довіри та соціальної згуртованості. Натомість емоційно насичена та поляризуюча риторика Трампа викликає запал серед його прихильників, водночас поглиблюючи розбіжності в суспільстві.

Обидва політичні діячі демонструють, як риторика може формувати публічний дискурс: Сунак акцентує на інституційній стабільності, тоді як Трамп переосмислює популістську мобілізацію. Їхні мовні стратегії ілюструють подвійне значення мови в процесах об'єднання та роз'єднання суспільств, підкреслюючи її важливість у контексті демократичного лідерства.

Лінгвістичний аналіз промов Сунака та Трампа свідчить про те, що мова

виступає важливим інструментом для досягнення політичних цілей, які адаптуються відповідно до аудиторії та ситуації. Риторичний стиль має відповідати сподіванням виборців, водночас зберігаючи політичну ідентичність лідера. Формальна та стримана риторика може викликати відчуття стабільності, тоді як емоційна та експресивна мова здатна активізувати виборців і спонукати їх до активної участі.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши лінгвістичний контент-аналіз риторики політичних лідерів Ріші Сунака та Дональда Трампа можна зробити висновок, що дане дослідження два фундаментально різні стилі комунікації, які втілюють відмінності у політичних системах, культурних контекстах та особистісних підходах до лідерства.

Ріші Сунак демонструє формальний та технократичний стиль спілкування, який відзначається структурованістю, прагматизмом та акцентом на раціональних аргументах. Його виступи наповнені складними синтаксичними конструкціями, інклюзивною лексикою та метафорами, що допомагають формувати атмосферу стабільності та надійності. Він вживає висловлювання на кшталт "наша спільна відповідальність" і "разом ми можемо", підкреслюючи важливість колективних зусиль і співпраці. Цей стиль відповідає політичній культурі Великої Британії, яка цінує поміркованість, стриманість та інтелектуальний дискурс [34 с. 27]. У часи криз його риторика заспокоює слухачів і сприяє формуванню довіри до управлінських здібностей лідера. Натомість Дональд Трамп віддає перевагу емоційній, експресивній та неформальній риторичі. Його промови побудовані на коротких, фрагментованих реченнях, гіперболічних твердженнях. Трамп активно використовує поляризацію, протиставляючи свій рух "елітам" чи "іншим", що підсилює емоційний зв'язок з прихильниками та їхню лояльність. Такий підхід відповідає популістській традиції США, яка цінує харизматичне лідерство, простоту виразів та підкреслену емоційність.

Аналіз риторики обох лідерів вказує на те, як культурні та політичні особливості їхніх країн впливають на стиль комунікації. У Великій Британії політичний контекст заохочує обережність і поміркованість, що відображається у висловлюваннях Сунака. Його акцент на спільних зусиллях та професіоналізмі відповідає очікуванням громадськості, яка прагне стабільності та довгострокового бачення в умовах політичних і економічних викликів.

На противагу цьому, Трамп апелює до американського популізму, який

характеризується високим рівнем емоційності та акцентом на національній унікальності. Його риторика націлена на зміцнення ідентичності руху MAGA (Make America Great Again), формуючи відчуття єдності навколо лідера та пропонуючи прості рішення для складних проблем.

У підсумку важливо зазначити, що риторика Ріші Сунака може бути піддана критиці за свою надмірну формальність, яка іноді виглядає елітарною або занадто відстороненою для аудиторії, що прагне більш емоційного зв'язку. Його стиль спілкування іноді позбавлений яскравості, що може зменшити зацікавленість слухачів. На противагу цьому, Дональд Трамп стикається з критикою за свою схильність до поляризації та використання простих, іноді надто спрощених рішень. Його риторика часто розділяє суспільство, що може посилювати політичну напругу. Додатково, акцент на особистому лідерстві та брак детального бачення майбутнього іноді знижують його привабливість серед більш раціонально налаштованої частини виборців.

Здебільшого, обидва риторичні стилі мають своє місце і можуть бути ефективними в залежності від культурного, політичного та соціального контексту. Це підкреслює, що успішна політична комунікація вимагає гнучкості, усвідомлення потреб аудиторії та стратегічного підходу до формування повідомлень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Aristotle. Rhetoric. Translated by W. Rhys Roberts. Oxford : Oxford University Press, 2004. 288 p.
2. Baldry, A., Thibault, P. Multimodal Transcription and Text Analysis: A Multimedia Toolkit and Coursebook. London: Equinox, 2006. 270 p.
3. Bull, Peter. The Microanalysis of Political Communication: Claptrap and Ambiguity. London : Routledge, 2003. 216 p.
4. Cameron L. Metaphor in Educational Discourse [Advances in Applied Linguistics] London & New York: Continuum, 2003. 287 p.
5. Charteris-Black, Jonathan. Politicians and Rhetoric: The Persuasive Power of Metaphor. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2005. 264 p.
6. Chilton, Paul. Analysing Political Discourse: Theory and Practice. London : Routledge, 2004. 215 p.
7. Crines, Andrew. Rhetoric and the Politics of Marginality: The Political Communication of the BNP. Manchester : Manchester University Press, 2016. 280 p.
8. Edelman, Murray. The Symbolic Uses of Politics. Urbana: University of Illinois Press, 1985.
9. Fairclough, Norman. Language and Power. London : Longman, 1989. 259 p.
10. Fairclough, N. Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research. London : Routledge, 2003. 270 p.
11. Fasold, Ralph W. Sociolinguistics of Language. Oxford : Blackwell, 1990. 346 p.
12. Graber, Doris A. Media Power in Politics. Washington: CQ Press, 2000.
13. Hall Jamieson, Kathleen. Packaging the Presidency: A History and Criticism of Presidential Campaign Advertising. Oxford University Press, 1996. 528 p.
14. Hart, Roderick P. The Sound of Leadership: Presidential Communication in the Modern Age. Chicago : University of Chicago Press, 1987. 342 p.
15. Jamieson, Kathleen Hall. Packaging the Presidency: A History and Criticism of Presidential Campaign Advertising. Oxford : Oxford University Press, 1996. 392 p.
16. Lakoff, George. Moral Politics: How Liberals and Conservatives Think. Chicago : University of Chicago Press, 1996. 486 p.
17. Lemke, Jay L. Textual Politics: Discourse and Social Dynamics. London: Taylor

- & Francis, 1995.
18. Musolff, Andreas. *Metaphor and Political Discourse: Analogical Reasoning in Debates about Europe*. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2004. 208 p.
  19. Reisigl, Martin, Wodak, Ruth. *Discourse and Discrimination: Rhetorics of Racism and Antisemitism*. London: Routledge, 2001.
  20. Ricento, David N. *Ideology, Politics and Language Policies: Focus on English*. Amsterdam : John Benjamins Publishing, 2000. 307 p.
  21. Tannen, Deborah. *Talking Voices: Repetition, Dialogue, and Imagery in Conversational Discourse*. Cambridge: Cambridge University Press, 1989.
  22. Semino, E. *Metaphor in Discourse*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008.
  23. Van Dijk, Teun A. *Discourse and Power*. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2008. 256 p.
  24. Van Leeuwen, Theo. *Discourse and Practice: New Tools for Critical Discourse Analysis*. Oxford: Oxford University Press, 2008.
  25. Wilson, John. *Political Discourse*. London : Routledge, 2003. 224 p.
  26. Wodak, Ruth. *Gender and Discourse*. London : Sage, 1997. 264 p.
  27. Wodak, Ruth. *The Discourse of Politics in Action: Politics as Usual*. Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2009. 240 p.
  28. Гнезділова Я. В. Маніпулятивно-метакомунікативна модель англomовного публічного дискурсу : дисертація. Київ, 2015. 198 с.
  29. Голобородько Я. О. Сучасна політична комунікація: мова, дискурс, технології. Київ, 2016. 320 с.
  30. Зернецька О. В. Політичний дискурс і сучасні комунікаційні технології. Київ, 2009. 256 с.
  31. Нагорна Л. П. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. Київ, 2005. 302 с.
  32. Пономарьова О. Є. Дискурс-аналіз у політичній лінгвістиці: методологія і практика. Вісник Донецького національного університету. Серія Лінгвістика, 2016, № 7. С. 45–57.
  33. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2010. 844 с.
  34. Северін В. В. Лінгвостилістичні особливості політичних промов лідерів

- США та Великобританії : дисертація. Вінниця, 2017. 174 с.
35. Серебренніков І. М. Контент-аналіз політичного дискурсу: методика та приклади. Мовознавство, 2018, № 2. С. 101–115.
36. Соколовська С. В. Політичний дискурс Великої Британії: когнітивний аспект : дисертація. Київ, 2018. 212 с.
37. Ткаченко О. І. Особливості політичної риторики в Україні. Вісник Київського національного університету. Серія Філологія, 2010, № 5. С. 39–52.
38. Худолій А. О. Метафорична концептуалізація в сучасних американських публіцистичних текстах. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 1(69), ч. 2, березень. С. 217–222.
39. Шевчук Н. В. Когнітивний підхід до вивчення політичних метафор. Науковий вісник Чернівецького університету, 2014, № 10. С. 123–135.
40. Шейко В. М., Туленков М. В. Політологія: теорія та методологія. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 432 с.

ДОДАТКИ

1. UK election: Rishi Sunak resignation speech in full | BBC News

2. Donald Trump's full victory speech

